

Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Adalet Meslek Yüksekokulu
DAMGA VERGİSİ ve HARÇLAR BİLGİSİ DERSİ
Açık Ders Malzemesi

Yrd. Doç. Dr. İdris Hakan FURTUN

Birinci Hafta

- Dersin Tanıtım, Birinci Bölüm Giriş ve Ünite 1

Ders: Damga Vergisi ve Harçlar Bilgisi

- **Dersin Kodu:** ADA220, ADU220
- **Dersin Sorumlu Öğretim Elemanı:** Yrd. Doç. Dr. Hakan FURTUN
- **Kredisi:** 2
- **Türü:** Zorunlu
- **Amacı:** Bu derste, mezun oldukları zaman çeşitli yargı organlarında yardımcı mesleki personel olarak görev alacak öğrencilerin, 492 Sayılı Harçlar Kanunu uyarınca tahsilini takip ve temin etmekle sorumlu tutuldukları yargı harçları ile yine 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu uyarınca vergi sorumlusu konumunda buldukları kendilerine ibraz edilen çeşitli kağıtların tabi olduğu damga vergisinin konusu, yükümlüsü, yükümlülüğü doğuran olay, matrah ve miktarı ile hesaplanma biçimi, ödenme zaman ve biçimleri gibi temel unsurları ile uygulaması hakkında bilgi edinmesi amaçlanmaktadır.

DERS İÇERİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM “DAMGA VERGİSİ”

İKİNCİ BÖLÜM “HARÇLAR”

Bölüm İçeriği

- Ünite I/BİR MALİ YÜKÜMLÜLÜK OLARAK DAMGA VERGİSİNE DAİR GENEL AÇIKLAMALAR
- Ünite II/DAMGA VERGİSİNİN UNSURLARI
- Ünite III/DAMGA VERGİSİNDE VERGİLENDİRME AÇISINDAN ÖZELLİK TAŞIYAN DURUMLAR
- Ünite IV/DAMGA VERGİSİNİN ÖDENMESİ

Öğrencilerin Yararlanabilecekleri Bazı Temel Kitaplar

- Nurettin BİLİCİ-Ümit Süleyman ÜSTÜN, Damga Vergisi ve Harçlar (Teori ve Uygulama), 2016
- Ekrem IŞIK, Damga Vergisi Kanunu Kanun Maddesi Açıklama ve Yorumu, 2015
- Erdoğan ÖNER, Cenker DEĞİRMENCİ, Damga Vergisi ve Harçlar Bilgisi, 2014
- Hakan FURTUN-Memduh ASLAN, Damga Vergisi ve Harçlar Bilgisi Ders Kitabı, 2014 AÖF Yayını
- Nuri DEĞER, En son Şekliyle Damga Vergisi Uygulaması, 2012
- Yılmaz ÖZBALCI, Damga Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, 2012
- Hakan FURTUN, Damga Vergisi ve Harçlar Bilgisi Ders Notları, 2010 UZEM Yayını
- Ahmet KIRMAN, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu Şerhi, 1992

Gerekli Kaynaklar

- 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu ve ekleri (yasaya ekli 1 ve 2 sayılı tablolar) ***(güncel metin olmalı!)***
- 61 Seri No'lu başta olmak üzere Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği ***(2017 yılında uygulanacak güncel vergi oran ve tutarlarına dair son düzenleme!)***

Ünite I

BİR MALİ YÜKÜMLÜLÜK OLARAK DAMGA VERGİSİNE DAİR GENEL AÇIKLAMALAR

Damga Vergisinin Tanımı

- En genel tanımı ile damga vergisi, *bireyler ve topluluklarının kendi aralarında veya devletle yaptıkları çeşitli hukuki işlemler dolayısıyla düzenlenen, bir hususu ispat ve belli etme niteliğini taşıyan kâğıt ya da belgeler üzerinden alınan bir hukuki muamele vergisidir.*

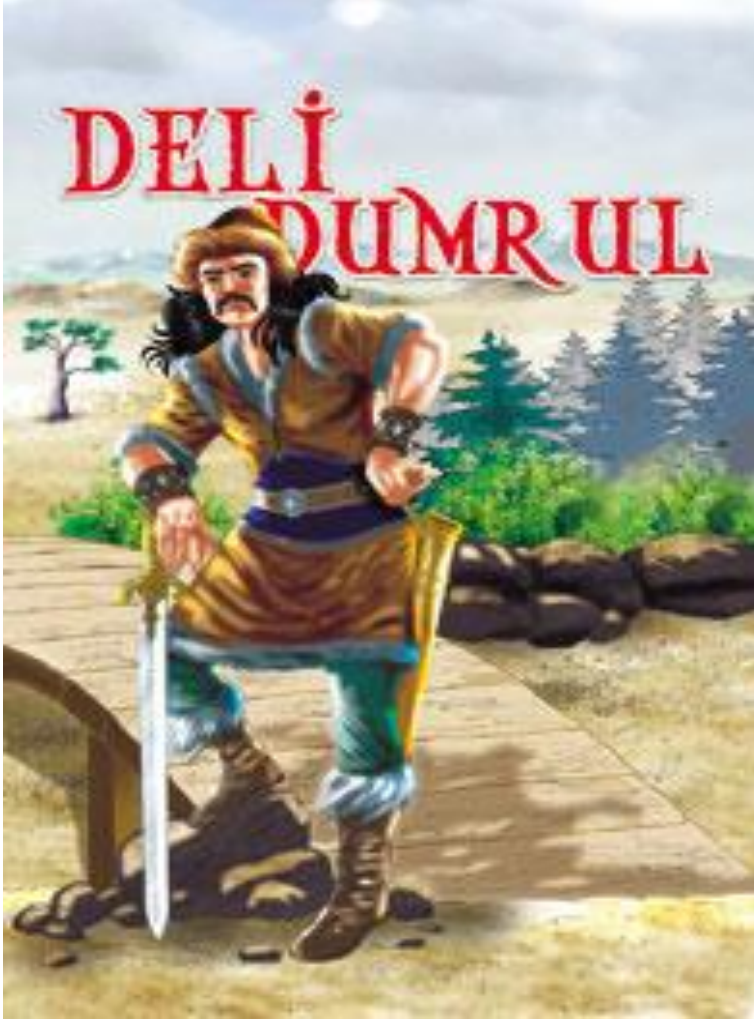
Damga Vergisinin Nitelikleri

- Damga vergisi cebri kamu gelirlerinden vergiler grubuna dâhil sayılır. Damga vergisi Türk Vergi Sistemi içinde yer alan vergilerden biridir. Damga vergisi *yasada vergi adı altında düzenlenmiş olmasına rağmen aslında resim niteliğinde bir mali yükümlülüktür*. Zira damga vergisi hukuki işlemin kâğıda dökülmesi suretiyle kazandığı ispat ayrıcalığı karşılığında alınır. Vergilerin aksine damga vergisinde, aslında bir resim olduğu için, bir karşılıklılık söz konusudur. Bu durumla birlikte damga vergisi, vergi mevzuatımızda ismen bir vergi olarak sayılıp düzenleme konusu yapılmıştır.
- Damga vergisi harcamalardan alınan vergilerden biri sayılır. Yapılan harcamalar sırasında ve içinde genellikle bu verginin ödenmesi söz konusu olur. Bu vergide vergiyi doğuran olay hukuki bir işlemin yapılması ve bu işlem ile ilgili bir kâğıt düzenlenmesi olduğundan damga vergisi hukuki muamele vergilerinin bir alt türünü oluşturur. Damga vergisi tek veya iki taraflı hukuki işlemleri konu edinen bir muamele vergisidir. İdari karar ve tasarruflar gibi bir kısım tek taraflı hukuki işlemler ile sözleşmeler gibi bazı iki taraflı hukuki işlemler üzerinden damga vergisi alınır.
- Damga Vergisi dolaylı (vasıtalı) bir vergidir. Bu verginin ekonomik süreç içinde bir sonraki veya bir önceki aşamaya yansıtılması, böylece bu verginin fiili yükümlüsü ile yasal yükümlüsünün farklı kişiler olabilmesi prensipte mümkündür.
- Damga vergisi objektif (gayri şahsi) nitelikte bir vergidir, bir başka deyişle burada vergi yükümlüsünün kişisel durumu dikkate alınmaksızın vergilendirme yapılır.
- Damga vergisi genel nitelikte bir vergidir zira hukuki işlemlere dair kâğıtların pek çoğu damga vergisine tabi tutulmuştur.
- Damga vergisi Hazine tarafından toplandığı için merkezi yönetim vergilerinden sayılır.

Damga Vergisi ile İlgili Mevzuat

- Damga Vergisi 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nda düzenlenmiştir. Damga Vergisi Kanunu 11.07.1964 tarih ve 11751 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş 55 yıla yakın bir süredir uygulanmakta olan nispeten eski bir yasadır. Bu durumla birlikte yasa koyucu zaman zaman değişiklikler yaparak bu yasa'yı günün koşullarına uyarlamayı başarmıştır. (en son yasa değişiklikleri 6728 ve 6770 sayılı yasalar ile 09.08.2016 ve 27.01.2017 tarihlerinde)
- Damga vergisinin uygulanmasına dair mevzuat **birincil düzenleme** olan mezkûr *yasanın* yanı sıra, Bakanlar Kurulu Kararları, genel tebliğler, iç genelgeler, genel yazılar, özgelgeler ve sirkülerler gibi çeşitli **ikincil düzenlemelerden** oluşur. (en son 61 seri nolu damga vergisi kanunu genel tebliği 27.12.2016 tarihli)
- Ayrıca damga vergisine ilişkin Danıştay ve Sayıştay kararları da bu vergi yasasının uygulamasına dair önemli bazı ilke ve esaslar getirmektedir.

Damga Vergisinin Kaçınılmazlığı

- *Evvel zaman içinde "Delî Dumrul" adında bir zorba varmış, Bu zorba bir çay üzerine bir köprü kurmuş, bu köprü üstünden geçenden otuzüç akçe, geçmeyenden ise döve döve kırk akçe alırmış ...*

*Devlet her halükarda
damga vergisini alır!*

Damga Vergisinin Kaçınılmazlığı

- **Vergi mükellefleri 0 matrahlı beyanname verseler dahi verdikleri her beyanname için damga vergisi ödemek zorundalar!**
- **Yasaya Ekli 1 Sayılı Tablo IV. Makbuzlar ve Diğer Kağıtlar b) Vergi Beyannameleri**
- (Ek hüküm: 15/7/2016- 6728/28 md.) ((f) bendi dâhil olmak üzere, beyanname verme süresi içerisinde düzeltme amacıyla verilen beyannameler hariç)
  - ba) Yıllık gelir vergisi beyannameleri (51,40 TL.)
  - bb) Kurumlar vergisi beyannameleri (68,60 TL.)
  - bc) Katma değer vergisi beyannameleri (33,90 TL.)
  - bd) Muhtasar beyannameler (33,90 TL.)
  - be) Diğer vergi beyannameleri (damga vergisi beyannameleri hariç) (33,90 TL.)

Merkezi Yönetim Gelirleri 2014 Gerçekleşmesi	Damga Vergisi 2014 Gerçekleşmesi
424.382.787.000 TL	10.324.610.000 TL
Bütçe Payı	Bütçe Payı
%100	%0,8

2016 Mali Yılı Bütçesi

Vergi Gelirleri İçinde Damga Vergisinin Payı

13,919.000 .000 TL ile % 2,76

Gelir Vergisi % 20,16

ÖTV %23,21

KDV -dahilde alınan- %17,50

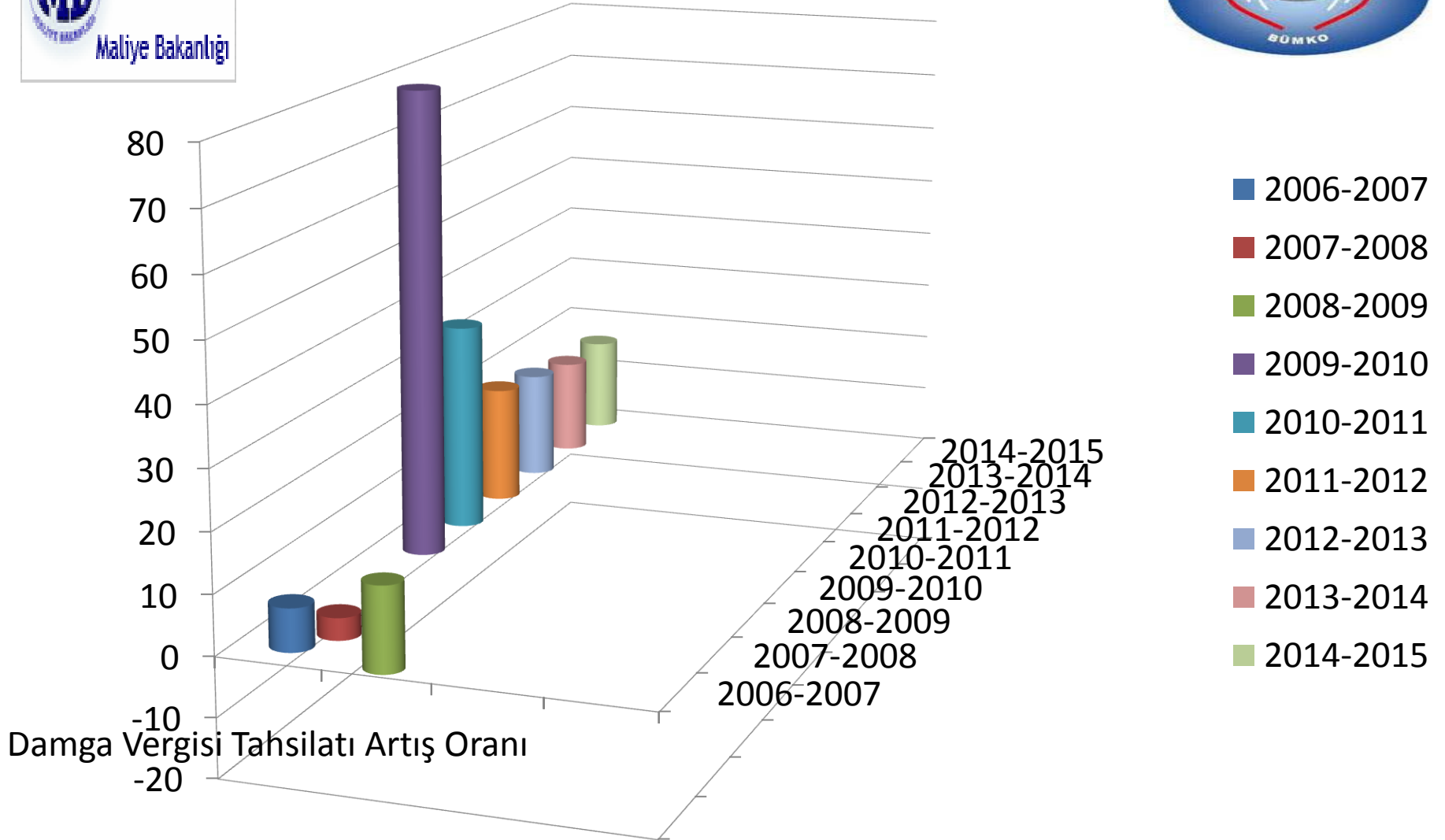
KDV -ithalde alınan- %17,23

Damga Vergisi Tahsilatı Artış Oranları

2006-2014

Yrd. Doç. Dr. Hakan FURTUN